

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Biblia w kulturze polskiej i europejskiej

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Polonistyczno-filozoficzne studia nauczycielskie		Cykl dydaktyczny 2024/25	
Specjalność -		Kod zajęć 03PFNS.11K.07323.24	
Jednostka organizacyjna Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej		Języki wykładowe polski	
Poziom studiów studia pierwszego stopnia		Obligatoryjność Fakultatywny	
Forma studiów studia stacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe	
Profil studiów profil ogólnoakademicki			
Koordynator zajęć	Sylwia Karolak, Katarzyna Meller		
Prowadzący zajęcia	Katarzyna Meller, Grzegorz Raubo, Barbara Judkowiak		
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Ćwiczenia: 30, Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	zapoznanie studentów z najważniejszymi osiągnięciami literackimi i kulturowymi kręgu judeochrześcijańskiego (Biblia)
C2	rozpoznanie genologiczne i interpretacja wybranych fragmentów ksiąg Starego i Nowego Testamentu
C3	nabycie umiejętności rozpoznawania obecności i określania roli spuścizny biblijnej w literaturze i kulturze nowożytnej
C4	doskonalenie umiejętności dotyczących badania recepcji Biblii w literaturze i kulturze polskiej

Wymagania wstępne

Brak

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	przedstawia dziedzictwo biblijne jako prymarne dla całej kultury europejskiej na przestrzeni wieków	PFN_K1_W01, PFN_K1_W02, PFN_K1_W07	Kolokwium ustne
W2	omawia rolę tradycji judeochrześcijańskiej w kulturze europejskiej, ze szczególnym uwzględnieniem kultury i literatury polskiej	PFN_K1_W04, PFN_K1_W07	Kolokwium ustne
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi zinterpretować fragment tekstu biblijnego z uwzględnieniem tematyki, genologii i topiki tekstu	PFN_K1_U01, PFN_K1_U05, PFN_K1_U07, PFN_K1_U08, PFN_K1_U10, PFN_K1_U11, PFN_K1_U14, PFN_K1_U17	Kolokwium ustne
U2	potrafi samodzielnie poszukiwać, rozpoznawać i interpretować proveniencje biblijne (toposy, postaci, motywy, genologię, stylizacje językowe) w literaturze polskiej – z naciskiem na współczesność	PFN_K1_U04, PFN_K1_U06, PFN_K1_U08, PFN_K1_U10	Kolokwium ustne, Prezentacja multimedialna
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	aktywnie i świadomie uczestniczy w wydarzeniach naukowych i kulturalnych, dotyczących Biblii i jej recepcji w literaturze i kulturze nowożytnej	PFN_K1_K01, PFN_K1_K02, PFN_K1_K03, PFN_K1_K09	Kolokwium ustne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Języki klasyczne i ich rola w kulturze europejskiej Chrześcijańska symbolika alfabetu greckiego; język koine jako język Nowego Testamentu Latinitas i jej rola w kulturze i literaturze polskiej	W1, W2, U2	Ćwiczenia
2.	Biblia – księga ksiąg i znak kultury Znaczenie tradycji biblijnej dla kultury europejskiej jako jej podwaliny	W1, W2, U2, K1	Ćwiczenia
3.	Biblia i jej obecność w literaturze i kulturze polskiej – próba podziału według odniesień do materiału biblijnego (ze szczególnym uwzględnieniem współczesnej literatury)	W1, U2, K1	Ćwiczenia

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
4.	Genologia biblijna i jej nowożytne kontynuacje (na wybranych przykładach)	U1, U2, K1	Ćwiczenia
5.	Dialog teandryczny i antropologiczny - jako bogactwo uczuć i jego odzwierciedlenie w wybranych psalmach	U1, U2	Ćwiczenia
6.	Bohaterowie i herosi Starego i Nowego Testamentu - w literaturze i sztuce (wybrane przykłady)	W1, W2, U2	Ćwiczenia
7.	Bohaterki i Heroiny Starego i Nowego Testamentu - w literaturze i sztuce (wybrane przykłady)	W1, W2, U2	Ćwiczenia
8.	Antyczna symbolika mitologiczna w spuściźnie literatury i sztuki chrześcijańskiej (Ojcowie Kościoła np. św. Augustyn, sztuka wczesnochrześcijańska)	W1, W2, U2	Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Ćwiczenia	Dyskusja, Praca z tekstem, Uczenie problemowe (Problem-based learning), Metoda aktywizująca - "burza mózgów", Metoda aktywizująca - metoda "kuli śniegowej", Metoda aktywizująca - konstruowanie "map myśli"

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia	Warunki zaliczenia: obowiązuje, prócz każdorazowego przygotowania merytorycznego, wykonanie prezentacji na zadany temat związany z problematyką zajęć, a także zdanie kolokwium ustnego. Kryteria oceniania: 5,0 - bardzo dobra znajomość omawianych w czasie ćwiczeń dziedzictwa biblijnego (w sferze motywów, topiki, genologii) i jej wpływu na kulturę europejską (ze szczególnym uwzględnieniem polskiej - w tym współczesności). Doskonała umiejętność określania roli biblijnej spuścizny w kulturze i literaturze europejskiej, szczególnie polskiej oraz języku ojczystym oraz ich wzajemnego przenikania się. Aktywny udział w imprezach naukowych i kulturalnych związanych z Biblią i jej recepcją. 4,5 - jak wyżej z nielicznymi niedociągnięciami. 4,0 - dobra znajomość dziedzictwa biblijnego (w sferze motywów, topiki, genologii) i jego wpływu na kulturę europejską (ze szczególnym uwzględnieniem polskiej - w tym współczesności). Umiejętność określania roli biblijnej spuścizny w kulturze i literaturze europejskiej, szczególnie polskiej oraz języku ojczystym oraz ich wzajemnego przenikania się. Aktywny udział w imprezach naukowych i kulturalnych związanych z Biblią i jej recepcją. 3,5 - 3,5 - jak wyżej, ale z mniejszym stopniem umiejętności w określaniu biblijnej spuścizny w kulturze europejskiej. Udział w imprezach naukowych i kulturalnych związanych z Biblią i jej recepcją. 3,0 - dostateczna znajomość dziedzictwa biblijnego (w sferze motywów, topiki, genologii) i jego wpływu na kulturę europejską (ze szczególnym uwzględnieniem polskiej - w tym współczesności). Dostateczna umiejętność określania roli biblijnej spuścizny w kulturze i literaturze europejskiej, szczególnie polskiej oraz języku ojczystym oraz ich wzajemnego przenikania się. Udział w imprezach naukowych i kulturalnych związanych z Biblią i jej recepcją. 2,0 - nie spełnia kryteriów na ocenę dostateczną.

Literatura

Obowiązkowa

1. M. Lurker, Słownik obrazów i symboli biblijnych, tłum. K. Romanik, Poznań 1989.
2. K. Bukowski, Biblia a literatura polska, wyd. 3 Poznań – Warszawa 2003.
3. Biblia w kulturze europejskiej, red. nauk. W. Słomski, Warszawa 2007.
4. Biblia kodem kulturowym Europy, red. S. Szymik, Lublin 2013.
5. Podana bibliografia obejmuje głównie podręczniki i opracowania, w których student znajdzie usystematyzowany materiał do poznania literatury antycznej i problematyki związanej z recepcją antyku. Szczegółową bibliografię w postaci wybranych tekstów źródłowych i artykułów prowadzący podaje w czasie zajęć.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Ćwiczenia	30
Czytanie wskazanej literatury	15
Przygotowanie prezentacji multimedialnej	5
Przygotowanie do zaliczenia	10
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
PFN_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do aktywności w życiu kulturalnym i animowania postawy uczestnictwa w środowisku edukacji
PFN_K1_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wzięcia odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu, kraju oraz całej ludzkości, okazując to na polu zawodowym
PFN_K1_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do świadomego wykazywania roli wiedzy o języku, literaturze, dziedzictwie filozoficznym i kulturze rodzimej w budowaniu tożsamości zbiorowej i rozwijaniu więzi społecznych
PFN_K1_K09	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykazywania wrażliwości etycznej związanej z własną pracą, współpracownikami i podopiecznymi, a także do zaangażowania się w rozmaite formy życia zbiorowego
PFN_K1_U01	Absolwent/ka potrafi komunikować się w języku rodzimym i obcym (na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego) podczas aktywności badawczej i zawodowej przy użyciu różnych kanałów i technik multimedialnych
PFN_K1_U04	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i wykorzystywać informacje dla celów badawczych
PFN_K1_U05	Absolwent/ka potrafi podjąć działania (identyfikacja, formułowanie, analiza problemów; dobór metod i narzędzi; opracowanie, prezentacja i wdrożenie wyników) pozwalające na realizację projektów oraz rozwiązywanie zadań typu edukacyjnego
PFN_K1_U06	Absolwent/ka potrafi samodzielnie i w zespole zdobywać wiedzę i rozwijać swoje umiejętności ogólne i dziedzinowe, a także planować swój rozwój na kolejnych etapach życia zawodowego
PFN_K1_U07	Absolwent/ka potrafi posługiwać się w typowych sytuacjach podstawowymi teoriami właściwymi dla etyki/filozofii, językoznawstwa i literaturoznawstwa, jak również ich kulturowych kontekstów
PFN_K1_U08	Absolwent/ka potrafi identyfikować różne rodzaje tekstów kultury oraz analizować je i interpretować w kontekście edukacyjnym
PFN_K1_U10	Absolwent/ka potrafi przygotować i zaprezentować wystąpienie ustne i/lub multimedialne w powiązaniu z praktyką edukacyjną
PFN_K1_U11	Absolwent/ka potrafi zabierać głos w dyskusji, prezentować racje, formułować przesłanki i argumenty oraz wnioskowania, jak również przytaczać je z literatury źródłowej/fachowej czy z dyskursów naukowych i kulturowych
PFN_K1_U14	Absolwent/ka potrafi wykazać elementarną inwencję i znajomość gatunków, konwencji oraz stylów w zakresie twórczego pisania
PFN_K1_U17	Absolwent/ka potrafi posługiwać się podstawowymi programami komputerowymi (edytory tekstu, arkusze kalkulacyjne, programy do tworzenia prezentacji itp.)
PFN_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie specyfikę przedmiotową, metodologiczną i aplikacyjną filozofii, literaturoznawstwa i językoznawstwa a także umiejscawia te dyscypliny w systemie nauk
PFN_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu podstawową terminologię z zakresu etyki, filozofii, literaturoznawstwa i językoznawstwa oraz ich kontekstów
PFN_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe metody analizy i interpretacji właściwe dla wybranych tradycji, dyscyplin lub szkół badawczych w obrębie nauk filozoficznych, literaturoznawstwa i językoznawstwa
PFN_K1_W07	Absolwent/ka zna i rozumie wybrane aspekty dziedzictwa filozoficznego i literackiego, w ujęciu diachronicznym i synchronicznym, mające wpływ na interpretację źródeł filozoficznych oraz tekstów literackich